Incipiũt cõſtitutiones clemẽtis pape quĩti vna cũ apparatu domini iohannis andree.

Joannes[a] epiſcopus ſeruus ſeruorum dei. Dilectis filijs doctoribus et ſcholaribꝰ vniuerſis bononie cõmorantibꝰ ſalutẽ ⁊ apoſtolicam benedictionẽ. ¶ Quoniã[b] nulla iuris[c] ſanctio[d] q̃tũcunq; perpenſio[e] digeſta[f] cõſilio ad hũane nature varietatem[g] ⁊ machinationes[h] eius inopinabiles ſufficit. nec ad deciſionem lucidam ſue nodoſe[i] ambiguitatis[k] attingit. eo preſertim ꝙ vix[l] aliquid adeo certum clarumq; ſtatuitur. q̃n ex cauſis emergentibꝰ quibꝰ iura iam poſita mederi[m] nõ poſſunt. in dubiũ reuocet̃. ¶ Qz etiam ab adoleſcẽtia viti ꝓcliui[n] ad malum ſenſualitas[o] humana declinat per qđ morum ſubuerſio ĩ clero ⁊ populo frequenter obrepit[p] neceſſaria eſt ſupiorꝭ auctas vt tã ꝑ determinatiõis[q] oportũe ſuffragiũ tollat ãbigua. lites auferat. altercatiões[r] dirimat ⁊ obſcura ſuccidat[s] q̃

Joannes gratioſum hoc nomen per interꝑtationes deriuationes vel ethymologias extollere non eſt meum. ſuſpitiõis ratio patet. Eſſet etiã hoc refricare notiſſima. in poſtolatu tamen hoc nomen ſuper cetera viguit. xxij. Eſt eni ipſe qui loquit̃. cum tñ reliq̃ romanoꝝ pontificũ noĩa. xi. non tráſcenderũt nũerũ. ad quẽ etiã ſoliꝰ bñdicti nomen aſcendit. Int̃ canoniſtas ⁊ cõmentarios hoc nomẽ viguit. Habuimꝰ eni Joannem theutonicum ꝑferendũ nõ ex ordine ſed ex fructu. Joannem galeñ. vultaranũ. Jo. hyſpanũ. Jo. fauentinũ. Joh. de faucona. Joan. ꝺ ancona. Joh. de deo etiam hyſpanũ. Jo. de langucella ceſanateñ. Jo. monachum cardinalẽ. ego etiam q̃ minor ſum int̃. xij. doctores collegij bononiẽ. me quartũ fuiſſe ioannẽ. nunc int̃ eos cõmẽtatores ſolus. ſed int̃ cõmentatores decimꝰ. ⁊ ꝺ nigro forte papyrũ nõ dignũ occupare mẽbranã. Et q2 ꝓut patet h̃ in exordio etiã compoſitores iuriũ vix poſſunt tam clarum certumq; ſtatere. q̃n dubia multa relinquant. excuſabit ero. ꝙ in hac prima lectione vel gloſatiõe ſingula non ꝑfecte rimantur. Nam etiam in rebus experimur. que naturalit̃ generantur ꝙ in eis paulatim de imꝑfecto ad ꝑfectum venit̃. ſic et q̃ de veritatis cognitione a principio parũ attingũt. poſtea q̃ ſi pedetentim ad q̃ndam pleniorẽ veritatis menſurã ꝑueniũt Igitur ſub h̃ excuſatiõis clypeo. licet varijs occupatus ꝑ fiduciam clementie diuine has clemẽtinas gloſandas aggredior. Eſt autem ſciendũ ꝙ iſte dñs Joãnes pontifex induſtrioſus ⁊ mũdus ſymoniam fugans ⁊ iuſticiã amans. ſcientia magnus. ſtatura puſillus. ꝯceptu magnanimꝰ ꝑius iacobꝰ vocabat̃. De hac ꝟo mutatione noĩs ⁊ alijs que ad ſalutationẽ hanc recipiunt. dic vt no. in ſalutatione glo. lib. vi. Diuido ãt hoc ꝓhemiũ ꝑter datam in q̃ttuor ptes. aut in duas. ⁊ ſcdãm in tres vt ibi. In prima ponit̃ ſalutatio vſq; ibi. Qm̃. ibi exordium vſq; ibi hec ſane. ibi narratio vſq; ibi. vniuerſitati. ibi concluſio vſq; in fi.

b ¶ Quoniã nulla. exordiũ. Eſt ſciendũ ꝙ cle. ſuo exordio ad inſtar Innocentij. iiij. ⁊ Greg. x. narrabat quomodo conſtitutiones quaſdam ante conciliũ ⁊ in cocil̃. Vieñ. ⁊ poſt ꝯciliũ ꝓmulgauerat. quibꝰ ꝑcipiebat vti in iudicijs ⁊ ĩ ſcholis. Joannes autem deciſo ſub bulla illo ꝓhemio clemẽtis ponit ꝓhemiũ ſuũ cum exordio. Sed cũ habeamꝰ tria exordia. Greg. ix. bonifa. viij. ⁊ Jo. xxij. in q̃ differant videamus. Et dico ꝙ Greg. in ſuo exordio ꝑncipalit̃ oſtẽdit q̃lit̃ emanauit ius poſitiuũ ⁊ ipſius iuris effectũ. vt ibi pleniꝰ dixi. Bonifa. in ſuo exordio recognit. ꝙ ex debito regiminis ſibi cõmiſſi hꝫ intendere ſubiectoꝝ cõmodis. qui dicit ſe ſollicite facere noua iura condendo ⁊ antiqua declarando. vt tollat ipſorum lites ⁊ ſcandala. Jo. autem in hoc exordio volens excuſare multiplicationem ꝯſtitutionũ ⁊ voluminũ quibꝰ ꝓuidet eccleſiaſtes vl. c. ſic dicens faciẽdi ꝯſtitutiões ⁊ volumia ⁊ libros nullus eſt finis ⁊ dicit ꝙ principis auctas neceſſaria ẽ ꝓpt̃ duo. ꝓmo q2 ius poſitiuũ q̃ntumcũq; mature certe ⁊ clare compoſituꝫ nõ ſuffic̃ ad caſus emergentes. ꝓpter quod oportuna eſt ⁊ neceſſaria declaratio p̃ncipis. ſecundo q2 homo pronus ad malũ facile mores ſubuertit. ꝓpt̃ qđ eſt neceſſaria principis poteſtas ad inſerendas virtutes ⁊ vicia extirpãda. Patz ergo ꝙ in his tribus exordijs nulla eſt inculcatio ſupfluitas vel repetitio quõ autem exordiẽtiũ ꝓpoſito predicta conueniant per ſeipſum patet.

c ¶ Iuris hũani poſitiui ſit canonicũ vl̃ ciuile ſynodale l̃ municipale naturale vero vel diuinũ morale eſt ĩmutabile. v. di ſtin. in prin. Et eſt ꝑfectum. quia manauit ab illo q̃ non nouit imꝑfectũ opus ꝺ ba. maiores. ꝟ. ſed adhuc.

d ¶ Sanctio. hic ⁊ ĩ. ꝟ. hec ſane. late ſumitur. nam ponitur ſtricte pro conſtitutiõe penali vt no. ij. di. in ſumma.

e ¶ Perpenſo. quaſi perfecte penſato ⁊ deliberato. habetur ſimile verbum de pac. c. vlti. circa medium li. vi.

f ¶ Digeſta. alibi dicit̃ decocta. xxxv. q. ix. apoſtolice. ⁊ hec bene ꝯueniunt. de ꝯſe. di. v. ne tales. ⁊ c. penul. Jo. an.

g ¶ Varietatẽ. ſumi potuit ꝺ cor. auc. de re. ec. nõ alie. §. vt autem in prin. coll̃. ij. de inſtru. caute. poſt prin. coll̃. vi.

h ¶ Machinationes. quaſi aſtuta ingenia. quid eſt eni ꝙ homo ſemel deditus malicie non adueniat. in auc̃. vt hi q̃ ſe ob. ꝓhi. poſt prin. col. vi.

i ¶ Nodoſe. de ꝟ. ſig. cum olim. ⁊ ꝺ reliq̃. c. vno ĩ prin. li. vi.

k ¶ Ambiguitatis. de triplici ambiguitate iuris facti ⁊ ꝑſone no. xxxiij. di. c. fi.

l ¶ Vix. innuit fieri poſſe. de cog. ſpi. c. ij.

m ¶ Mederi. facit in auc̃. hec ꝯſtõ Inno. cõ. in ꝑn. coll̃. viij.

n ¶ Procliui. xx. q. iij. ꝓcliuus. facit. xij. q. i. c. i. ⁊ in auc̃. de mo. §. ſi quis igitur ad fi. col. i. ⁊ dicitur ꝓcliuiſ quaſi ꝑceps ꝓmpta facilis vel inclinabilis.

o ¶ Senſualitas. ꝺ hac ꝺ ſacra vnc. c. vno. ꝟ. in ꝟtice. ⁊ per hanc appetimꝰ delectabilia corpi ⁊ fugimꝰ nociua. nec oino poteſt extingui vt dicã. ĩ. de hereti. ad noſtrum. ꝟ. ij.

p ¶ Obrepit. quaſi latenter ſubintrat ⁊ idem verbum. lxi. di. nullus inuitis. ⁊ de cele. miſ. cum creatura. ⁊ ĩ. de ſta. mo. ne in agro in prin.

q ¶ Determiatiõis. facit. ĩ. de cle. ne romani in prin.

r ¶ Altercationes. quo ad verboꝝ certamina.

s ¶ Succidat. reſpicit quod prius dixerat vſq; ad ꝟ. q2 etiã quod dicitur in ipſo ꝟ. quia.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

per cultoꝛ ꝓuidi ſarculūz[a] extirpet vicia ⁊ virtutes inſerat[b] corrigat exceſſus. moꝛeſq̄ refoꝛmet[c] ¶ Hec ſane[d] felicis recoꝛdatiōis clemēs papa[e] q̄ntꝰ p̄deceſſoꝛ noſter prudenter attendens. ⁊ ꝓuide cupiens defoꝛmatoꝝ refoꝛmationē ꝓſpicere ſoluere difficilia ac ſanctiones queſtiōibꝰ ⁊ negociis imminentibꝰ conſonas[f] ꝓmulgare. ¶ Dudum nedū in ꝯcilio vienenſi q̄n etiam ante[g] ⁊ poſt ipſum ꝯciliū ꝯſtitutiōes plurimas edidit in q̄bus multa vtilia ſtatuit atq̄ ſalubria. ⁊ nonnulla dubia in iudiciiſ ⁊ extra frequētata decidit[h]. Et licet eas collectas in vnū[i] volumē et ſub congruiſ titulis collocatas mittere decreuiſſet ⁊ dare[k] in cōe ſubiectis. aſſidua tamen occupatio circa magna. ac ſoꝛtis[l] humane conditio que ipſū de medio[m] ſuſtulit in cauſa fuerūt. quare ſuū in hac parte ꝓpoſitum nō impleuit[n] ¶ Nos etiam q̄ ſicut eidem licet imeriti in apoſtolatus officio dño ꝑmittente[o] ſucceſſimꝰ. ſic ⁊ i affectus plenitudine in his q̄ compendium[p] vniuerſi ꝯcernunt[q]. ſucceſſiſſe debemꝰ[r] tot gradibꝰ agendis. ⁊ arduis fuimꝰ a noſtre ꝓmotionis exoꝛdio circūſepti[s]. q̄ꝺ tam ex hoc q̄ꝫ ex cauſis rōnabilibꝰ aliis. quas ſub ſilentio[t] ꝓuidimꝰ cōmittēdas. p̄dictas vobis cōicare ꝯſtitutiones fuimus hactenus impediti. Nunc igiť oppoꝛtunitate[v] captata illas vobis ſub bulla noſtra tranſmittimꝰ. ¶ Uniuerſitati[x] veſtre per apoſtolica ſcripta mādātes. quatenꝰ eas ꝓmpto affectu ſuſcipiatiſ ⁊ ſtudio alacri[y] eis ſic[z] vobis manifeſtatiſ ⁊ cognitiſ vſuri deceto[a]

a ¶ Sarcinū. inſtrumentū q̄ euellunť male ⁊ inutiles herbe q̄ naſcunť inť bonas. q̄ꝺ boñ. vocant roncare. Eſa. vij. i fi. Uepres ⁊ ſpine in vniuerſa terra. ⁊ oēs mōtes ſarculo ſartienť. Et. i. Reg. xiij. in fi. Deſcēdit oīs iſrael. vt accueret vnuſq̄ſq̄ vomerē ſuū ligonē ſecurim ⁊ ſacculū. differentia inter fullonem ⁊ ſarcinatoꝛem. inſti. man. in fi.

b ¶ Inſerat. dicre. i. de maio. ⁊ obe. ſoli te. xv. potuiſſes.

c ¶ Refoꝛmet. de ac cu. ſicut olim.

d ¶ Hec ſane. narra tio ponens ⁊ cōmen dans actū clementis illius. ⁊ ꝓpꝛiam tarditatem excuſans

e ¶ Papa. i. admira bilis. ⁊ ꝺr a pape q̄ꝺ eſt interiectio admirantis. ⁊ vere admirabilis. qꝛ vices dei i terris gerit. inde di xit ille āglicus i poe tria noua. Papa ſtu poꝛ mūdi. ⁊ circa finem. Qui maxia rex nec deus es nec hō. q̄ſi neuť es inť vtrūq̄ Etymologia ꝺo nominis eſt. i. pr̄ patrū

f ¶ Conſonas. iiij. di ſtin. erit autem.

g ¶ Añ. iſte ſole ema nauerunt ante ꝯciliū de iudi. dudum. de imu. ec. qm̄. de ſen. ex. ex frequentibus. reliq̄ oēs in ꝯcilio vel poſt ꝯciliū vt in ipſarū ſubſcriptiōibus patebit.

h ¶ Decidit. concoꝛ. ꝓhemiū Grego. ix.

i ¶ In vnū volumē. ñ tñ ſub noie libꝛi. vñ male dicūt q̄ allegant. vij. libꝝ. Nā ſi ſub noie libꝛi cōpoſuiſſet ꝯſtitutiōes que emanauerūt poſt cōpilationē ſexti. iuxᵃ moꝛē inſerte fuiſſent. Itē h̄ expꝛeſſiſſꝫ vt fecit in ꝓhemio ſexti.

k ¶ Dare. no. pro eo q̄ꝺ in fine dicam.

l ¶ Soꝛtis. ſumiť h̄ ꝓ foꝛtuna vľ euētu. ſic. xxvi. q. ij. ſoꝛs ali bi ꝓ ſoꝛtilegio. de ſoꝛtil. c. i. alibi ꝓ capitali. de vſu. c. i. ⁊ ij. alibi ꝓ pte vel poꝛtiōe. de p̄bē. cū ħm. xxi. di. cleros in pꝛin.

m ¶ De medio. i. de hac vita. q̄ quare dicať mediū habes. xx iij. q. iiij. hec aūt vita

n ¶ Nō impleuit. ꝯcoꝛ. ꝺ pig. c. iij.

o ¶ Permittēte. ⁊ foꝛſan agēte oia eni q̄ fiūt aut iuſto iudicio faċ aut ſuo ꝑmiſſu ita fieri ſinit. xxvi. q. v. nec miꝝ. xv. nec iō.

p ¶ Cōpendiū. q̄ꝺ eſt bꝛeue ⁊ vtile. ꝺ h̄ ꝺ reſcrip. diſpē. li. vi.

q ¶ Concernunt. quaſi ſimul cernunt vel ꝯſpiciunt.

r ¶ Debemꝰ. ꝺꝫ ǧ ſucceſſoꝛ ꝑficere factū p̄deceſſoꝛis. xij. q. v qꝛ Io. lxiij. di. c. ij. ꝺ reſcrip. lr̄is. vbi ꝺ h̄. ⁊ xi. q. iij. ſi ep̄s añ.

s ¶ Circūſepti. i. circōdati vel vndiq̄ cincti.

t ¶ Silentio. ſit rectoꝛ diſcretus in ſilentio. xliij. di. ſit rectoꝛ in pꝛin. contra illos q̄ dicūt tacenda. Ouidiꝰ ſine titulo. Quis nunq̄ minoꝛ eſt q̄ꝫ tacuiſſe laboꝛ. Et Cato. Uirtutem pꝛimam puto compeſcere linguā. Et Seneca ait. Dixiſſe me q̄nq̄ penituit. tacuiſſe nunq̄.

v ¶ Oppoꝛtunitate. xxiij. q. iiij. non poteſt in fi. ⁊ de eo qui cogno. conſang. vxo. veniens. ij.

x ¶ Uniuerſitati. concluſio.

y ¶ Alacri. concoꝛ. pꝛohemiū inſti. in fi.

z ¶ Sic. i. per miſſionem noſtram ſub bulla.

a ¶ Decetero. videť ꝑ hāc litterā ꝙ he ꝯſtitutiōeſ ñ ligauerit tpe Clementis. Item nec tpe Ioānis niſi poſt hanc datam ⁊ poſt duos mēſes ab illa. ⁊ vide q̄ꝺ ſcripſi ſuper data. vi. lib. hūc paſſum quē ꝑiculoſum eſt decidere. ꝓſequēdo excludamus pꝛimo caſus indubios. Indubitatū eſt autem ꝙ conſtitutiōes q̄ preceſſerūt ꝯcil. de q̄bus dixi ſuper verbo añ ⁊ tūc ligabāt. Itē idubitatum ē ꝙ ante moꝛtē clemētis ligabāt. ſ. c. ti. c. vno. ⁊ ſ. de elec. ne romani. de iureiu ran. romani. de re iu di. pa. ꝯſtat eni ꝙ pa pa clemēs ſolenniť il las publicauerat et ꝙ ſtatim ligarēt mādauerat. Itē indubi tatum ꝙ ꝯſtitutiōes declaratoꝛie ligabāt et h̄ ſiue pꝛinceps in il lis vtatur verbo de clarationis. vt ſ. ꝺ el. q̄ꝺ circa. ⁊ c. ſe. ſiue nō. vt ſ. ti. ij. ǧre. ⁊ ſ. ti. iij. ꝯſtitutionē. de of. de le. iudices. de teſti. c. ij. ⁊ ꝺ cre. que ſunt ſub ti. de p̄ben. et. iij. ⁊ vlterioꝛes ſub ti. de ap. ⁊ his ſimiles. Itē ſunt q̄dā que ſine pene adiectione p̄cipiūt vetera iura ſeruari. vt ſ. de eta. ⁊ q̄li. c. i. ꝺ of. oꝛ di. c. i. ꝺ cēſi. c. ſi. ⁊ ꝺ reliquijs ⁊ vene. ſan cto. c. i. ⁊ de illiſ ñ ex pedit dubitare vel q̄ rere. Idē dico ꝺ his q̄ pꝛiuilegiāt. ſ. ꝺ cel. miſ. dignū. ꝺ bap. c. vno. ꝺ pꝛiuil. archiep̄o. ⁊ facit ad h̄ ꝺ ꝯceſ. p̄ben. c. i. pꝰ pꝛi. li. vi. Hec vera. niſi dicas aliud in ꝑuilegio ſimpliciť dato. et aliud i eo q̄ꝺ dat ꝯſtitutio. q̄ caſu imitari ꝺꝫ naturā ꝯſtitutio nis. facit de of. dele. ſi ſup gr̄a. li. vi. in alijs ǧ remanet dubiū q̄ꝺ expedit examiari. ⁊ maxime in penalibꝰ que ſunt multe. ⁊ in his q̄ decretū apponūt. ꝺ ele. c. iiij. ⁊ vi. ⁊ c. in plerīq̄. vel q̄ excludūt. ꝺ eta. ⁊ q̄li. vt hi q̄ de regl. vt ꝓfeſſoꝛes. Circa h̄ ſciendū eſt ꝙ ꝯſtitutiōes ꝯcilij. licet nō oēs fuerint i ꝯcilio pu blicate. tñ poſtea ꝺfacto fuerūt publicate. ⁊ ipſarū habita co pia. ⁊ iā habebat ꝙ ligarēt. ⁊ qꝛ patuit aliq̄s ex illis inepte. aliquas ꝓlixe. aliquas defectiue compoſitas. aliquas etiā non expedire. noluit clemens ꝙ compoſitio illa ꝓcederꝫ ſed vt fertur ſub excōmunicatiōis pena mandauit. ꝙ illas habētes infra certos dies reſtituerent camere vľ incēderēt vel dilacerarent eaſdem. demū per peritioꝛes fecit illas recenſeri. qui aliquas ⁊ paucas in totum reſeruauerunt. aliquas in to tum reſecarunt. aliquas mutauerūt. quo ad verba mente ſer uari. in aliquibus menti ⁊ verbis detraxerunt ⁊ addiderunt. ⁊ has licet non ſub his verbis in ꝯcil. publicate fuiſſent voluit ſub noie concilij reſeruari. ⁊ multas ꝯſtitutiōes vtileſ addens. de q̄bus nō fuerat in concilio tractatū. vt ꝺ reſcrip. omnes que ſunt poſt ſecundā ⁊ de elec. oēs poſt pꝛimā cū ſimilibus fecit illas vna cum q̄buſdā ꝯſtitutionibꝰ quas pꝛius ediderat ſub debitis titulis cōpilari. ⁊ vt a dño attrebateñ. audiui q̄ tunc erat ꝯdictoꝛiarū auditoꝛ. clemens p̄cepit illas in audientia publicari. ⁊ ipſe dñſ auditoꝛ dixit ꝙ inchoauit ⁊ finiuit in audientia publicationē illarū. memini tūc audiuiſſe ꝙ clemens mādauerat ꝙ ꝯſtitutiones preter predictas quat tuoꝛ ligarent pꝰ quattuoꝛ menſes. aliqui dicebāt ꝙ oꝛdina

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

uerat eas ligare poſtq̄ eſſent ꝑ ſtudia publicate. mortuo cle.
iſtarum ꝯſtitutionū haberi copia de cancellaria nõ poterat.
et ſic tenuerunt curiales.ꝙ vltra illas q̃ttuor nõ ligarēt.crea
to aūt dño Joãne adhuc ꝑmo ãno ſui põtificat⁹ ⁊ vltra vigu
it h̄ dubiū.Sȝ qr q̄buſdā petētib⁹ ꝑ ipſum auditores dari in
cauſis bñficialib⁹ cū
clauſula ſimplicit̄ et
de plano ⁊c.interdū
ſic rñdit ꝯſtitutionē
habetis.ceperūt di-
cere auditores pala-
cij.ꝙ ipſe videbatur
velle ꝙ ꝯſtitutiões li
garēt.ꝯtrariū videbat̄.
qr petiuerat ⁊ rece-
perat ꝯſtitutiões ip-
ſas examinandas ⁊
corrigēdas. ⁊ aliq̄s
correxit ⁊ mutauit.
vt.j.ti.i.c.vno. Fina
liter deliberauerūt auditores illā h̄re ꝓ ꝯſtitutiõe de q̄ papa
ſic dixerat reliq̄s priori dubio relinq̄ndo. Ex his ḡ ꝯcludit̄
ꝓ ⁊ ꝯ̄ ꝙ ligauerint.facit ꝑ̄dicta aſſertio dñi auditoris.q̄ dicit
ſe de mãdato clemētis publicationē in audiētia finiuiſſe.⁊ ſic
fuit ois actus legis ꝯdende ꝑfect⁹.ꝯ̄ q̄.C.ꝯ̄ legi.hūanū. Itē
ꝯ̄trariū ſonat in abſurdū.ꝙ ꝯſtitutiões que attribuunt̄ ꝯcilio et
clemēti a tꝑe finiti concilij nõ ligēt infra q̄nquēniū.⁊ a tꝑe cle
men.infra biēniū.exq̄ ḡ fuit ꝯſtitutio cõcilij vel cle.⁊ verbū
ſtatuo deſignat rem ꝑfectā.de v̄.ſig.in his cū cõcor.ḡ ligabant
poſt tꝑs limitatū a iure. Itē nõ apparet nec fert̄.ꝙ dñs Jo.
de his cõſtitutiõib⁹ fecerit aliã publicationē in audiētia.ḡ in-
nitit̄ iam facte.ſed h̄ dicere multos illaqueat.⁊ maxīe ponde
ratis cõſtitutiõib⁹.de.vi.⁊ ho.de.qm̄.de ſep.c.i.de ſta.mo.
c.i.de re.do.c.i.de ꝑui.c.i.ꝑ q̄s id tenēdo multi clerici ⁊ infi-
niti religioſi ligati dicent̄. Itē ſonat in abſurdū dicere ꝙ liga-
rent cõſtitutiões q̄ occultabant̄.q̄re benignus videt̄ id qd̄ in
ꝑ̄n.gl.dixi. Quaſi his ꝑplexitatib⁹ ponderatis dñs Jo.h̄ no
luerit ꝑ h̄ verbū decetero.ꝙ tꝑe hui⁹ date ſit ipſarū publica
tio facta.nec ob.publicatio facta tꝑe cle.qr licet illas publi-
care fecerit illas tñ nõ dedit.qd̄ patet qr.ꝯ̄.ꝯ̄r ꝙ dare decre-
uerat.ſed ſuū ꝓpoſitū nõ impleuit qd̄ ſatiſfacit. Hec ſic dicta
ſumant̄ in modū collationis nõ diffinitiõis.quã h̄ caſu cõdi-
tor facere poſſet.non gloſator.

in iudiciis ⁊ in ſcholis[a] Da
ta[b] auinioñ. viii. kalendas no
uembris[c] pontificat[d] nři anno
ij. ¶ Clemens. v. in ꝯcil. vieñ.

De ſumma trinitate et ſide catholica Rubrica.

Fidei[e] catholice funda
mento[f] preter qd̄ teſte
aplo[g] nemo põt aliud
ponere firmiter inherētes. ap
te cū ſctā mr̄e eccl'ia ꝯfitemur
vnigenitū[i] dei filiū[k] in his oib[l]
in q̄b⁹ deꝰ pr̄ exiſtit[m] vna cū prē
eternaliter[n] ſubſiſtentem. par
tes nr̄e nature ſimul vnitas[o].
ex q̄b⁹ ipſe in ſe ver⁹ deꝰ exiſtēs
fieret[p] verus homo. humanū
videlicet corpus paſſibile[q] et

a ¶ In ſchol. ꝯ̄ his v̄bis dic vt.ꝯ̄.i ꝓhemio Bre.i vi.glo.
b ¶ Data.circa hãc datā vide qd̄ no.in fi.vi.li.ſup eius data
c ¶ Nouēbris.q̄re mēſ iſte ſic denoiet̄ dicã.j.ꝯ̄ reli.⁊ vener.
d ¶ Pontificat⁹.q̄ incepit nonas.i.   ſan.ſi dñm.v̄.licȝ igit̄
v.die ſeptēbris ãno dñi.M.ccc.xvi.q̄ die cõſecrat⁹ fuit bene
dictus ⁊ coronat⁹ licet prius fuerit elect⁹ ſeptia auguſti.⁊ ꝑ
h̄ patȝ ꝙ tardauerat mittere cõſtitutiões has fere ꝑ.xiiij.mē
ſes p⁹ coronationē ⁊ hec ē cã q̄re ſupi⁹ ſe excuſauit. Jo.an.
e De ſum.tri.⁊ fi.ca. Circa rubricas hui⁹ voluminis nõ con-
tinuãdas repete qd̄ no.e.ti.li.vi.qd̄ etiã h̄ forti⁹ locū hȝ cū
h̄ volumē nõ emanauerit ſub noie li.vt in ꝓhemio dixi.⁊ li-
cet hac rõe videret̄ cõſtitutiões gre.cõpilatiõis ⁊.vi.allegãde
i h̄ volūine ſcḋm ſuas materias ꝑut.ꝯ̄.⁊.j.oēs tñ allegabo.vt.ꝯ̄
f ¶ Fidei catholice.ſumma hui⁹ cõcilij hec ē.fatet̄ cõcili-
um vnicū dei filiū in eſſentia dei etnalit̄ ſubſiſtētē. ve-
rum corpus hūanū aſſumpſiſſe de virgine.⁊ in eo paſſum et
iam mortuū lancea ꝑforatū.approbãs in h̄ ordinē quē tradi-
dit euãgeliſta ioãnes. Secūdo reprobat ⁊ hereticam iudicat
doctrinam que hȝ.ꝙ ſuba aie rõnalis ſeu intellectiue vere et
ꝑ ſe hūani corꝑis nõ ſit forma. Tertio aſſerēs confitendū vnū
baptiſma ſicut vnū deū ⁊ vnã fidem approbat opi.q̄ habet ꝑ
illud cõferri etiã ꝑuulis q̄ ad habitū informãtē grãȝ ⁊ v̄tutes
Partes patent.ſcḋa ibi.porro.tertia ibi ad h̄. Itēȝ hec ꝑma
ꝑs facit tria. Primo fatet̄ eternã diuinitatē chriſti. Secundo
verã hūanitatē ipſi⁹. Tertio ipſi⁹ paſſionē ⁊ mortē.⁊ figuraȝ
inducēs ordinē approbat.quē de plagis ponit euãgeliſta Jo
annes.
g ¶ Fundamento.quod eſt chriſtus.
h ¶ Aplo.i.ad cor.iij.⁊ cõcor.i.q.i.cū paulus.ꝯ̄ pſ. nõ bap.
i ¶ Vnigenitū.vt dicit Anſhelm⁹ in ſctā trinitate q̄ntūlibet
ꝑuū incõueniēs ē im
poſſibile.ſed ſi pater
aliū filiū genuiſſet il-
le ꝑ oia ſilis eſſet iã
genito filio ⁊ cū iam
genit⁹ fili⁹ ſit verbū
reliquus eēt verbū
et ſic eēnt in deitate
duo verba. ſed cum
vno dei verbo oia ꝑ
fectiſſime dicãtur ⁊
creent̄.aliud ſupflu-
um ⁊ nugatoriū fuiſ-
ſet. nã duoȝ ad ideȝ
ſuffragantiū q̄r vnū
ſufficit.alterū ſupfluū eſt qd̄ nõ eſt in deitate poſſibile.⁊ phs
i.phyſicoȝ.fruſtra fit ꝑ plura qd̄ põt fieri ꝑ pauciora.
k ¶ Filiū.de ſpūſancto ⁊ eius etna ꝓceſſione.ꝯ̄.c.fideli.li.vi.
l ¶ Omnib⁹ ꝑ h̄ cõꝑhēdit imēſitatē incõmutabilitatē incõ-
ꝑhenſibilitatē.oipotentiã ⁊ ineffabilitatē. Itē eēntiaȝ ſubam
ſeu naturã.de his oib⁹.ꝯ̄.e.firmit̄.in ꝑ̄n.⁊ in diuinis hec tria
vltima repetim⁹ ad maiorē expꝛeſſionē. Si eni ad diuinã eſſen-
tiam habeat̄ reſpect⁹ q̄ſi mathematice.i. abſtracte nõ redu-
cta cõſideratiõe ad ꝑſonas.ſic ē eſſentia.ſi cõſideret̄ concrete
habito reſpectu ad ꝑſonas.ſic ē ſuba.qr in q̄libet ꝑſona ſub-
ſtat ⁊ ē tota.ꝯ̄.e.dãnam⁹.v̄.nõ aūt.ſi vtroq̄ mõ q̄ſi in cõſide-
ratiõe vniuerſali ſic ē natura. qr naturale ē diuine eſſentie ꝙ
ſit vna ⁊ ꝙ i ea ſint ꝑſona.ſimplex tñ eſt impartial' ⁊ indiuiſibil'.
m ¶ Exiſtit.dãnati ſunt ergo bonoſiani.q̄ chriſtum dicebant
non ꝓprium ſed adoptiuū filium dei.xxiiij.q.iij.q̄dam v̄.bo
noſiani.⁊ de hoc de cele.miſ.in quadam.
n ¶ Eternalit̄.arriani negauerūt filiū coetnū patri.xv.di.c.i.
xxiiij.q.iij.q̄dam.v̄.arriani.⁊ arguebãt ſic.oē qd̄ natū eſt ꝑ̄n
cipiū habet.ergo fili⁹ q̄ natus eſt ꝑ̄ncipiū habuit ⁊ eſſe cepit.
vñ dicebat arrian⁹ ſi fili⁹ ē.nat⁹ ē.ſi nat⁹ ē.ḡ tꝑs fuit qñ non
erat fili⁹.ſed vt ꝯ̄ eū dicit Amb.li.i.de trini.c.v. Idem poſſȝ
dicere de deo.ꝙ ſi cepit eē pr̄ ḡ primo fuit de⁹ q̄ȝ pr̄.⁊ fuit tē-
pus q̄ nõ erat pr̄.ſed cū ex h̄ ſeq̄ret̄ eū mutabilē.i. generatio-
nis acceſſiõe mutatū.h̄ dicere amētia ē.ſꝑ eni fuit pr̄ ⁊ filius.
nam ex vi correlatiui poſito vno ponit̄ ⁊ reliquū. Dicebat er
go Aug. li.de fi.ad petrū.c.ij.ſi dei fili⁹ virt⁹ ⁊ ſapia dei eſt.
nec vnq̄ȝ fuit de⁹ ſine virtute ⁊ ſapia.ḡ fili⁹ coetn⁹ ē deo prī.
ꝑ̄mū ꝓbat aplo.i.ad Corinth.i.⁊ habet̄.xxxvij.di.§.hinc eti
am ergo dicit gre.⁊ aug.ꝙ ſicut ſplēdor q̄ gignit̄ ab igne coe
ternus ē illi ⁊ eēt coetn⁹ ſi ignis eſſet etn⁹.ſic ē intelligendum
ex deo natū eē ſempitnū vt ſit prī fili⁹ coetn⁹.⁊ h̄ ꝓſequitur
mgr̄ ſen.li.i.di.ix.
o ¶ Vnitas.dicūt theologi ꝙ i inſtãti
ꝯceptiõis ꝑfect⁹ fuit hõ ⁊ fuit aia rõnalis infuſa.tū ꝓpt̄ infi-
nitam virtutē agētis.ſ.ſpūſancti.tū qr incõgruū fuiſſet filiū
dei corp⁹ aſſumpſiſſe.niſi formatū. In alijs aūt nõ infunditur
niſi organizato embriõe ⁊ plene habilitato ad ipſaȝ recipien-
dam.de h̄.xxxij.q.ij.qd̄ vero.qd̄ dicūt q̄dã fieri ꝑ dr̄am ſe-
xuum a.xl.vel.lxxx.die a ꝯceptiõe embrionis.ꝯ̄ hoc.v.diſ.
p ¶ Fieret.ꝯcor.ꝯ̄.e.fir-   §.i.de puri.poſt partū.c.vnico.
miter.v̄.⁊ tandē.ibi verus hõ fact⁹ ē.⁊ ꝯſidera verba.nõ eni
fuit chriſt⁹ compoſit⁹ ex deitate ⁊ hūanitate. naȝ ſimplicitas
deitatis nullã recipit compoſitionē.vt ibi ſatis no.in ꝑ̄n.⁊ ꝙ
ibi dr̄ chriſtū fuiſſe compoſitū.verū eſt reſpectu hūanitatis q̄
fuit cõpoſita ex aia rationali ⁊ hūana carne.vt ibi.⁊ habetur
ꝯ̄.ꝯ̄ her.cū chriſt⁹.⁊ vide qd̄ no.ꝯ̄ ꝯſe.di.ij.hoc ē qd̄ diximꝰ
q ¶ Paſſibile.itm̄ qd̄ vt dicit aug.oēs defect⁹ nr̄os aſſum-
pſit fili⁹ dei ꝑter ignorãtiã ⁊ petm̄.vel mgr̄ de hoc ſenten.iij.
e.xv.di.licet igit̄ in aſſumptiõe ſuipſi⁹ caro fuerit a ſpūſctõ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf